Ч. 51 (12.417). Львів, пятниця 7. березня 1930. Pocztowa opłata zaplacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 27·50 „ Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

✝

ФЕДІР ФЕДОРЦІВ

член редакції і бувший довголітній головний редактор „Діла", помер в середу, дня 5. березня ц. р. в год. 3'45 попол. по довгій і важкій недузі після перебутої операції, заосмотрений Св. Тайнами, в Загальному Шпиталі у Львові. Похорони відбудуться в суботу.

Львів, 5. березня 1930.

Нині в пополудневих годинах як грім впала до нашої редакції страшна вістка про смерть нашого редакційного товариша і довголітнього головного редактора „Діла" Федя Федорцева. Людина в силі віку, людина талановита, а при тім незвичайно роботяща, людина, що лишила в нашому щоденнику велнканську працю, що перебула з ним і в ньому чи не найтрагічніші хвилі нашого лихоліття, покинула несподівано наші ряди.

Під прикрим і гнітучим враженням про передчасну смерть довголітнього товариша пишемо в останній хвилині ці короткі на скору руку скомпоновані стрічки, присвячені памяти Покійника. Федь Федорців уродився 1 .грудня 1889 р. в селі Долина, товмацького повіту. В Долині скінчив сільську, початкову школу, а потім вступив до української ґімназії в Коломиї. Як селянський син, що вийшов до того з незаможньої сільської родини, пробивався через ґімназію з немалими матеріяльними труднощами. Але не зважаючи на те, належав до найталановитших учнів коломийської ґімназії. Вже від 4-ої ґімн. кляси працював у „Покутському Союзі" за скромну плату, яка й покривала всі його видатки, звязані з утриманням. По скінченні ґімназії перенісся до Львова, де вступив на правничий виділ львівського університету, а рівночасно почав працювати як урядовець у Земельнім Банку Гіпотечнім.

У Львові незвичайно живо інтересувався всіми проявами українського громадського життя, брав живу участь у передвоєнному студентському русі, а крім того проявляв великий інтерес для літературно-мистецьких і взагалі культурних українських справ. Вже тоді брав живу участь у всіх студентських видавництвах і публікаціях, при чім усі його статті відзначалися значним публіцистичним хистом і розмахом. Вже тоді почав він редаґувати видання „Новітньої Бібліотеки", в якій появилося між іншим кілька архитворів світової літератури. Видавництво продовжувало свою діяльність і в часі великої війни. В численних випусках цього видавництва були літературні характеристики творів і життєписи авторів, що вийшли з під пера Покійника. Деякі твори з чужинної літератури перекладав він сам на українську мову. Його переклади належать до найкращих у нашій перекладній літературі.

Велика війна заскочила Покійника у Львові. Перебувши щасливо окупацію, він зараз-же по очищенні Львова російськими військами приступив до видавання „Нового Слова", переміненого згодом в „Українське Слово". „Нове Слово" редаґував він до 15. вересня 1915 р. Пізніше віддався цілковито справі видавництва українського журналу „Шляхи". Перший випуск „Шляхів" під редакцією Ф. Федорцева появився в грудні 1915 р. „Шляхи", що були тоді висловником політичної ідеольоґії молодої української ґенерації, яка гуртувалась у Січовому Стрілецтві, появлялись неперіодично до червня 1918 р. Останній випуск „Шляхів" появився у червні 1918 р. як перший випуск пятого річника за 1918 р. (ч. 1—6). В „Шляхах" заблестів публіцистичний талант Покійного Ф. Федорцева небуденною ерудицією та політичною інвенцією. Його статті й характеристики наших політичних відносин визначалися великою бистротою і значним аналітичним хистом.

До редакції „Діла" вступив по листопадовому перевороті 1918 р. як заступник виїхавшого до Київа д-ра О. Назарука. Але тут довго не працював, бо загально відомий хід дальших подій спричинив цілковите закриття „Діла" аж на кілька літ.

Коли в 1920 р. відновлено „Діло" під назвою „Громадська Думка", пок. Ф. Федорців став головнм її редактором від 12. січня 1920 р. Вона появлялась від 1. січня 1920 до 26. вересня 1920 р. Пізніше появлялися замість „Діла" ще й „Українська Думка" і „Український Вістник", які він теж редаґував по день 3. лютого 1923 р. По короткій перерві став 23. грудня 1923 р. технічним редактором „Діла" і пробув на цьому становищі до кінця 1924 р. Потім був знов головним редактором від осени 1925 до 28. січня 1927 р. Від цього часу був членом редакції „Діла" по день 27. листопада 1929, коли то важко занедужав на запалення жовчевого мішка (жовчеві каміння).

По війні займався Покійний крім публіцистики ще й іншими громадськими справами, а попри те мав все живий інтерес для літератури. Був одним з ініціяторів фонду „Учітеся, брати мої" при „Просвіті", був довголітнім членом видавничої комісії Т-ва „Просвіти", а крім того редактором кількох календарів „Просвіти" (у літах 1918, 1919 і 1926).

Покійний занедужав на жовчеві каміння ще в 1926 р. Від того часу хорував поважно кількома наворотами. Лікувався в краю, їздив два рази до Карльсбаду, але все те не помагало. Остання недуга прибрала особливо важкі та грізні обяви. Покійний рішив піддатись операції. Операція відбулась ще 14. лютого ц. р. у загальному шпиталі. По операції приходив Покійний поволі до здоровля, аж нагло перед кількома днями прийшли внутрішні комплікації, які й спричинили передчасну смерть. Покійний лишив жінку і маленьку донечку.

ЗЕМЛЯ ЙОМУ ПЕРОМ!

Нова військова кольонізація.

Варшава, 4. березня 1930 р

Як уже відомо, 28 лютого ц. р. зголосив уряд до сойму 4 нові законопроекти у справі військової кольонізації на українських і білоруських землях.

Закон з 17. грудня 1920 р. про безплатне наділення землею жовнірів польського війська виконало правительство основно. Цілий запас землі утворений на підставі цього закону, вже використано. Яка поважна скількість землі пішла на цю ціль, вистане згадати, що вже з днем 1. січня 1923 р. *держава передала військовим кольоністам 111.835 гектарів української і білоруської землі, з цього на Поліссі 22.514 га, на Волині 45.196 га.* Цілим запасом землі, призначеним на військову кольонізацію, всеж таки не наділено всіх бувших вояків, які могли мати претенсію до подарунку з землі на основі щедрого закону з 17. грудня 1920 р. Однак закон про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р. не дає державі права набувати далі землю на безплатне наділювання нею військових кольоністів. По кількох літах безрадного тупцювання у тій справі, розпутавши раньше надмірні апетити вояків, уряд зголосив тепер законопроект, яким домагається уповажнення, щоби з земельного запасу, *призначеного на парцеляцію поміж селян утворено новий запас землі для переведення дальшої військової кольонізації.* Мається при тім на думці нових 600 осад. Військові кольонії можуть, як відомо, сягати до 45 га землі. Це зміст першого урядового законопроекту.

Другий законопроект торкається такої справи: Деякі з військових кольоністів ще досі не осіли на дарованих їм землях, або не загосподарили їх. Старий закон з 17. грудня 1920 р. постановляє, що повітова надавча комісія може відібрати даровану військовому кольоністові землю, коли він до року не осяде на ній, або до 3-х літ не загосподарюється. Такі вирішення комісії були; підпадали звичайно виконанню адміністративним порядком. Недбайливому кольоністові оставалась в такім випадку тільки скарга до Адміністраційного Трибуналу. Тимчасом наділ викиненого кольоніста переходив звичайно в треті руки. Уряд постановив тепер заопікуватися навіть такими крайно недбайливими і негосподарними кольоністами і вніс до сойму законопроект, щоби і такі кольоністи, якщо тільки їх скарга буде принята під увагу, одержали, як не свою попередню, то якусь іншу кольонію. Як уже вище зауважено, цілий запас землі на військову кольонізацію тимчасом вичерпано. Таким чином для наділення землею і цих неудачників треба би знову виділити поважний запас землі з запасу обнятого земельною реформою. Референт цього законопроекту на Комісії Земельних Реформ заявився ще й за тим, щоби новий запас землі на додаткову військову кольонізацію побільшити ще й для належнання таких випадків, коли віддану військовим кольоністам землю треба було віддати дійсним її власникам, що вже по переведенні кольонізації заявилися в краю і постановили остатися та господарити на своїй землі. Мало цього. Також тоді, коли якась частина військових кольоністів вважає себе незадоволеною із землі, яку їм безплатно даровано, правительство — на основі нових кольонізаційних законів — мусіло би признати їм іншу, кращу землю, і на це треба би *відібрати також дальші поважні простори* з земельного запасу, призначеного для доповнення *малоземельних селянських господарств.*

У літах 1920—1922 військо самовільно осідало на всяких землях, яких власників не було тоді на місці. Ці власники з часом вернулися і допоминалися своїх прав. Правительство старалося у таких випадках набути таку неправно захвачену кольоністами землю від правних власників. Однак з огляду на те, що закон про земельну реформу з 28. грудня 1925 р. не дозволяє урядові вжити закупленої таким чином землі на безплатні наділи для військових кольоністів, то третій із зголошених тепер урядом законопроектів домагається, щоби всеж таки бодай 17 фільварків ужито на безплатну військову кольонізацію.

Нарешті четвертий законопроект, внесений

тепер урядом до сойму, домагається утворення надавчого Комітету для деяких повітів Виленського воєвідства, щоби перевести військову кольонізацію також на території бувшої т. зв. Середньої Литви.

Всі ці чотири законопроекти опинилися на порядку нарад сойму перший раз 28. лютого ц. р. Як відомо, Український Клюб привитав їх тоді окремою декларацією, в якій заповів, що *буде їм противставитися всією силою не тільки у соймі, але й у цілім краю, як виїмковим законам, вимірених у найболючіше місце українського безземельного і малоземельного селянства.* Українське селянство, яке у 80 проц. живе на невистарчальних карлуватих господарствах і ніяким чином не може добути навіть за найвищу ціну земель на своїй території, які призначує закон на парцеляцію, ніколи не може погодитися з кольонізацією своїх земель, а тим більше зі свіжою військовою кольонізацією.

Не зважаючи на цей самозрозумілий і заповіджений Українським Клюбом спротив, зголошені правительством кольонізаційні закони стали предметом нарад на Комісії Земельних Реформ вже нині 4. березня. Драматичний перебіг цього засідання Комісії висовуємо на іншому місці.

Надзвичайна вага цих законопроектів для всієї будуччини нашого селянства і вже розпочата на комісії боротьба проти них напевно відбється голосним і широким гомоном у цілому краю. Боротьба за землю — це та площина, на якій не може бути ніяких суперечок, ніяких найменших ріжниць поглядів поміж усіми політичними угрупуваннями українського народу. З другого боку оборона рідної землі перед чужонаціональною кольонізацією може найти зрозуміння в усіх культурних народів світа. Земля — це підстава іствування народу! І хто лише не є позбавлений самозберігаючого інстинкту, той *мусить своєї екзистенції боронити!*

До боротьби за школу, за права рідної мови, за свою церкву, за вільний культурний та економічний розвиток, долучилася нова боротьба за землю. Ця справа мусить висунутися на чоло всіх інших проблем.

Пос. Остап Луцький.

На парляментарній арені.

Боротьба за рідну землю на засіданні комісії земельних реформ.

На денному порядку нарад комісії земельних реформ дня 4. березня ц. р. стояли всі внески й законопроекти, що торкаються кольонізації українських земель. Передусім був **це внесок ППС з законопроектом про наділення вже осілих арендарів і ще не заінтабульованих кольоністів землею т. зв. поуніятських парохій на Холмщині і Підляшу.** Цю церковну землю мав би остаточно продати їм державний скарб, тимчасовий адміністратор цих земель. Гроші у висоті переведеної оцінки уряд зложив би в 5 проц. облігаціях до Банку Рільного. По переведенні судових скарг римо-катол. церкви проти православної церкви за власність тих земель одна із тих церковних організацій одержалаб обігації. Кольоністи одержалиб тимчасом землю. Як відомо ця справа вже була предметом нарад на попередньому засіданні комісії, але тоді знято її з порядку дня на внесення посла Луцького. На новім засіданні 4. ц. м., яке відбулося в присутности міністра земельних реформ, представники Українського Клюбу вжили знову всіх засобів, щоб цю справу знову усунути з порядку дня. Посол **Станішкіс** прилучився до цих вимог на тій основі, що законопроект противиться конкордатові. **Пос. Луцький** домагався усунення цієї справи з порядку нарад ще й з тих мотивів, що „тимчасові постанови про відношення правительства до православної церкви в Польщі", оголошені в „Моніторі Польскім" 1920 р. виразно кажуть у 17 уст., що уряд запевнює православному духовенству в Польщі певну означену скількість церков і парохій разом з будинками і полем. Якщо предложений ППС законопроект став би законом і держава тимчасом передала землю православних (колись уніятських) церков кольоністам, тоді правительство не могло би виконати свого святочного запевнення, яке дало православній церкві в 17 уст. згаданих тимчасових постанов. Посол Луцький завважив, що поза тим кольонізацію на тих церковних землях переведено в багатьох випадках стихійно і дуже часто арендарі та кольоністи навіть не господарять на тих землях та руйнують церковні будинки. Легалізація такої кольонізації противиться духові закону з дня 28. грудня 1925 р. про переведення земельної реформи, який виразно постановляє, що парцеляція церковних земель має бути переведена передовсім поміж місцеве безземельне і малоземельне селянство того самого віроісповідання. **Міністр Станевич** признав у своїй промові, що справді ця справа ще не узгіднена з представниками католицької і православної церкви. По довгій і дуже бурливій дискусії ухвалено нарешті згідно з заявою референта пос. Холинського (ППС) внесок, щоби тимчасом зняти цю справу з порядку нарад.

На дальшому порядку нарад стояли всі **4 законопроекти уряду в справі поширення і полагодження військової кольонізації на українських і білоруських землях.** Перед приступленням до рефератів у цих справах зголосився до слова **пос. Луцький**, як представник Українського Клюбу. В довшій промові він завважив передовсім, **що внесені правительством проекти, які бажають в 10 літ по війні здобути дальші українські землі на військову кольонізацію, тоді, коли українське селянство загибає від малоземелля, є бомбою, яку перед кількома днями кинуло правительство поміж українське селянство. Український Клюб буде поборювати ці законопроекти всіма засобами у соймі і поза соймом.** Вже нині можна напевно сказати, що з цього приводу зросте до величезних розмірів самозрозуміле обурення всього українського народу. Коли боротьба українських послів у соймі й українського селянства в краю проти найлютішої, бо військової кольонізації українських земель не спричинить відкликання урядом оцих законів з дальших нарад комісії, **Українська Парляментарна Репрезентація відкличеться у цій справі до опінії світа, так як зробив це в своїм часі Генрик Сенкевич з приводу німецької кольонізації на польських землях.** Свою промову закінчив пос. Луцький внеском на стягнення цих справ з денного порядку.

В однім місці промови пос. Луцького **міністр Станевич заявив, що вийде з салі, коли пос. Луцький буде далі промовляти в такому тоні.** Колиж пос. Луцький заповідав відклик українців до опінії світа, **предсідник комісії пос. Пшедпелський (ББ) прикликав його до порядку.** Подібно гостру заяву проти предложених законопроектів зложив **пос. Яремич**, голова Білоруського Клюбу. По довшій і дуже бурхливій дискусії пос. Квапінський (ППС) зголосив внесок, щоби правительство зібрало всі 4 законопроекти в один, та щоби комісія відсунула дальший розгляд цих справ аж до такої перерібки законопроектів. Натомість референт цих внесків і провідник комісії пос. Пшедпелський зложив заяву, що він годиться на стягнення з порядку нарад законопроекту про утворення додаткового запасу землі на військову кольонізацію, однак домагається, щоби комісія негайно приступила до розгляду дальших 3-х законопроектів, передовсім до законопроекту про надання землі тим військовим кольоністам, яких повітові надавчі комітети усунули з землі за те, що вони на даро-

---

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ. 2)

Життя без неї.

Я почав поволі йти униз вул. Кліші. Проходячи повз молочарню кинув крадькома оком у середину. Звичайно сиділа там за столом мадам Дюпон і наливала спокійно молоко у пляшки, або уважно відважувала масло. Біля неї часом, не завжди, стояло собі біляве дівчатко. Воно здається називалося Івон. Всього цього не було сьогодні. Мадам Дюпон заступив поза столом мосіє Дюпон, а біляве дівчатко зникло зовсім, не залишаючи по собі навіть сліду. Шляхетний молочар моргнув до мене одним оком, знизуючи плечима. Його усмішка видалася мені чомусь злобною і я поважно і гордо хитнув йому головою і подався далі униз вул. Кліші.

Не пройшов я навіть кількох кроків, як почув знаний мені голос:

— А, це ти Тото, кудою так досвіта мандруєш?

Слова ці промовив мій знайомий репортер з „Petit Parisien". Він мав вже немолоду і до того вередливу жінку і тому завжди ходив поважний і стурбований. Не памятаю усмішки на його устах і треба було аж великого свята, щоби почути ввічливе слово від цього найбільше неприхильного з париських репортерів. І злобний він був, не дай Господи, здається на своїх товаришах мстився за все те, чого зазнавав неповинний дома. Там не смів ані словечком перечити, попавши поміж нас кусав як гедз.

— Дорогий Тото, — продовжав він весело — не чекаючи навіть моєї відповіди — уяви собі, що моя стара забралася. Одне слово, чорт її побрав!

Я не вірив власним вухам. Вже сама веселість мого знайомого була до того небуденна, що я зніковів як дівчина. А потому: якими словами він балакав про свою жінку, неймовірне! В його устах це було непристойне аж до вульгарности.

— Не розумію тебе, пробурмотів я зовсім спантеличений, чи випадково твоя жінка померла?

Ці нерозважні слова спровадили вибух нервозного реготу. Він довго тряс животом, а потому вдарив мене несподівано кулаком у плечі.

— Смішний ти, Тото, — промовив він без обиняків. — ніби з місяця впав. А все через те, що пізно встаєш. Я здавна повторяю тобі: половину життя просипляєш! — тут він змірив мене згори на долину очима як капраль зеленого рекрута; — значить, ти не знаєш ще великої новини, що всі жінки пропали кудись? — Він довго вдивлявся у мене якби хотів провірити ефект своїх слів.

— Ніби рукою відняло, — додав ще і зілюстрував свої слова широким жестом руки.

Жест цей у нічому не прояснював тайни такої небуденної події. Слова є знаряддям думки, а людська думка це щось таке еластичне, що все можливе й неможливе може пояснити. Жести знаряддя інстинкту, вони нічого не пояснюють і від нікого пояснень не чекають. Але вони більш матеріяльні від думки, в них лекше повірити. Слова мого товариша були такі незвичайні, хоч зміст їх був зрозумілий, що треба було аж цього широкого жесту руки, щоби викликати у мене трохи довіря.

Я глянув навколо себе. Справді ніде не доглянув я ніодної жіночої постаті, хоч чимало людей проходило вулицею.

— Звідки знаєш? — кинув я коротко.

Довго не чув я іншої відповіди над сміх. Це страшенно дратувало мене. Ще сьогодні, коли згадаю, нервово скачуть мені пальці по папері.

— Вибачай, Тото, — нарешті промовив він крізь сльози, — ти здається є одиноким чоловіком у Парижі, що ще цього не знає. Ти читав „Матен"?

Я заперечив головою.

— Всюди, скрізь тільки про це й говорять. Немає жінок. І не буде більше жінок, — знов з розмахом ударив мене рукою в плечі.

— Вибачай, дорогий, — несміливо питав я ще, — але куди вони ділися?

Тінь просунулась по обличчі мого друга. — Цього ніхто не знає, поволі пояснював мені, тим паче, що всі телефони станули. Ти розумієш, телефоністки...

— Одні думають, що всі вони перебралися на самотний острів серед моря, ніби новітню Атляндиту, щоби жити окремим життям від нас. Це виникалоб з того, що позалишали вони руж і пудру, пахощі і фальшиві бюсти. Проте признаюся тобі, — тут якось чудно він посміхнувся, — не вірю у цю поголоску. Щоби моя стара перебиралася на самотній острів, — ніколи у це не повірю, — і він енергійно перечив тепер головою. —А проте її теж нема.

Другі кажуть, що хтось витроїв їх якимсь спеціяльно спрепарованим ґазом; це малаб бути помста заздрісного чоловіка, що надто глибоко відчув одночасну зраду своєї жінки і коханки, помста поширена на цілий жіночий рід...

Я здвигнув тільки раменами.

—Розуміється все це нісенітниці, — притакнув він мені. — Вирафінована помста німців за Версайський мир здається мені також перебільшенням, хоча це вже можливіше.

Він помовчав хвилину розмірковуючи.

— Але все це порожні балачки, — махнув він рукою. — Ніодин мущина не в силі знищити жіночого роду.

Я потакнув йому головою.

— Просто не знаємо куди вони ділися. Масова психоза чи надприродне чудо.

Він безпорадно розложив руки.

— Знаєш, — його обличча знову оживилося — один старенький професор у „Journal des Débats" намагався доказати, що вони ніколи не істнували. Що жінки це тільки твір нашої фантазії. Найбільше екстравагантний і ексцентричний твір нашого мізку. Смішака, що?

Він глянув з боку на мене.

(Продовження буде.)

ваній землі не осіли, або не загосподарювали її. По дуже бурхливій дискусії внесок посла Пшедпельського ухвалено 12 голосами проти 10-ох. В слід за тим приступлено до меритоpичної дискусії над вище названим першим законопроект. Пос. Пшедпельський, референт цього законопроекту, поставив від себе **додаткові внески:** 1) щоби із землі, призначеної на переведення земельної реформи, виділити на військову кольонізацію ще й відповідні господарства у таких випадках, коли кольоністові забрано надія задля повороту правдивого земелевласника, що сам на своїй землі хоче господарити і в цих численних випадках — і 2) щоби це зроблено також тоді, коли військові кольоністи, що даром одержали лиху землю і хочуть мати ліпшу. **Пос. Луцький** завважив у своїй вже третій промові на цьому засіданні, що й цей законопроект передбачує утворення нового запасу землі на військову кольонізацію та що тому, коли референт вже зголосився, щоби зняти з порядку нарад другий законопроект, який власне домагається утворення такого нового запасу, льогічно годі далі дебатувати над цим першим законопроектом. Посол. Луцький зголосив формальний внесок, щоби і цей законопроект знято з порядку нарад. Цю думку піддержав іменем Білоруського Клюбу **пос. Яремич.**

З огляду на спізнений час і дуже бурхливий хід нарад предсідник замкнув дальшу дискусію і заявив, що про час слідуючого засідання, присвяченого тим справам, повідомить членів комісії на письмі.

Замкнення православної церкви в Острозі.

В дні 28. лютого ц. р. з доручення воєвідської адміністраційної влади замкнено в Острозі на Волині місцеву православну братську церкву. Ця церква належить до числа тих православних церков, щодо яких римо-кат. єпископська курія зголосила претенсії на судовій дорозі.

Політичне вбивство в Парижі.

В однім париськім готелі замешкав югославянський журналіст і політик Осип Вернер. В ночі напали на нього невідомі особи і застрілили в готелевій кімнаті. Підозрівають, що цього журналіста вбили хорватські націоналісти.

Бомбовий атентат в Югославії.

В югославянськім місті Піроті вечером дня 3. березня невідомі люди кинули дві бомби до реставрації „Націонал", після чого кинули дві бомби на вулиці міста і то в хвилині, коли в місті був великий рух. У реставрації було ранених 9 осіб, на вулиці 15, в них одна вже померла. Виконавці замаху, болгарські комітаджі, встигли звтікати до Болгарії.

ЗА ОКЕАНОМ.

Представники уряду на ювилею Інституту „Просвіта" у Вінніпегу.

День 2. лютого ц. р. був торжественним днем для Канадійсько-Українського Інституту „Просвіта" у Вінніпегу, який святкував тоді великим концертом 8. роковини свого існування. На святі явилися такі визначні гості, як губернатор Манітоби Дж. Д. Мек-Грегор, представник премієра Манітоби Брекена К. Продан, популярний посадник міста Вінніпегу Р. Г. Вебб і інші, що при цій нагоді виголосили привітні промови. Вінніпегська „Фрі Пресс" з 3. лютого принесла обширне звідомлення про це свято „Просвіти" і навела дословно два уривки з промови губернатора Манітоби, Дж. Д. Мек-Грегора, які звучать так: „Нема кращих громадян, як ті, котрих предки жили на Україні, а котрі перебувають тут у нашій Канаді, причиняючись до розбудови, добробуту й поступу нашого краю, який є тепер і їх батьківщиною, де зростають їх сини, доньки і внуки, доказуючи, що вони є канадійцями, з яких Канада може бути горда". Говорячи про артистичний хист українців, губернатор сказав: „Канадійці українського походження складають велику й цінну данину в користь державного життя Канади не лише через свій характер та інтелігенцію, але також через своє замилування до краси і свій великий мистецький талант". Посадник міста Вінніпегу, полковник Вебб, заявив, як підчеркує „Фрі Пресс", усіх присутних, що співпраця і краще порозуміння поміж англьо-саксонцями й українцями покращалиб, якби обі раси стрічалися частіше при таких і подібних нагодах. Він підніс з признанням, що Інститут „Просвіта" зумів повести свою хосенну діяльність виключно своїми власними зусиллями і при помочі гроша, запрацьованого тяжкою фізичною працею своїх членів. Признання представника короля Юрія V. і посадника міста для діяльности Інституту „Просвіта" у Вінніпегу приняла українська публика, що битком виповнила салю Інституту, з великим вдоволенням. „Канадійський Фармер", з якого беремо ці вісти, згадує на іншому місці з вдячністю про заслуги для Інституту „Просвіта" єпископа Будки й о. Михайла Оленчука. Оба вони відіграли визначну ролю при оснуванні Інституту і перший з них є почесним членом-покровителем, а другого називають загально батьком Інституту. Обох цих заслужених народніх працьовників святочні бесідники згадали незлим, тихим словом, викликавши серед вдячної авдиторії бурю оплесків.

Роздача дипльомів у школі танку Авраменка.

В дні 2. лютого вечером українська нюйоркська громада святкувала в Нар. Домі небувале свято. Перший раз в історії американської України роздано ученикам, українським дітям, дипльоми з укінченого курсу українського національного танку. Дипльоми роздав самий балетмайстер Василь Авраменко при святочному настрою всієї танцюючої молодої громади в силі понад сотні учеників з Ню Йорку й Асторії і при участи старшої громади, зложеної з батьків дітей та запрошених гостей. Перед роздачею дипльомів відбувся прегарний попис усіх учеників, між ними двох пар маленьких діточок, що на вид не мали більше, як по 3 або 4 роки. Вони були також предметом загального подиву, бо виконували автоматично, під звуки музики, разом з усіми іншими всі кроки, вирові обороти, фігури, констеляції, а навіть серед грімких оплесків танцювали сольо. Загалом вечір був один з найкращих, що його пережила українська громада в Америці і певно багато причинився до зрозуміння ролі артистичного танку в нашому громадянстві. Артист-балетмайстер Авраменко зараз нічю виїхав до своїх інших шкіл у Пітсбурґу й Шикаґу, а по повороті розпічне в Ню Йорку відразу два курси українського танку, нижчий і вищий, щоб опісля запродувати український танок в котрімсь із театрів на Бродвею. Зачувати, що увесь Український Хор при українській католицькій церкві в Ню Йорку вписується на курс танку, щоб опісля взяти участь у прилюдному виступі.

Перед новою диктатурою в Еспанії?

З Мадриду приходять вісти, що новий еспанський уряд наткнувся на великі труднощі, які зростають із кожним днем. Крайня лівиця і крайня правиця атакує уряд так завзято, що всяка співпраця уряду з ними є виключена, а всякий почин уряду спаралізований. У деяких провінціях Еспанії змагається рух, який стремить до повалення монархії і переміни Еспанії в республику. В Севіллі і Валенсії консервативні монархісти розпочали завзяту боротьбу з демократами. У кількох часописах появились статті, яких автори доказують, що в Еспанії не в силі вдержатись демократична влада і що лад та порядок може вдержати тільки один диктатор, відповідальний перед парляментом, а не лише перед королем.

ПАНАІТ ІСТРАТІ.

Сповідь „переможеного".

С. Р. С. Р. є найменше буржуазною країною в світі, та країною, що має найбільше бажання стати буржуазною, зовсім так само як усі народи, що поволі добуваються з патріярхального життя, — наприклад на нашому Балкані. Тому-то я вважаю нещастям, що наймогутніша спроба збудувати соціялізм вийшла саме з Росії.

Росіянин, а так само українець, грузин, татарин, вірменин, що не журяться доктринами, це люди з добрим серцем, ніжні, повні любови й меляхолії. Вони кохають до нестями свою мову, свою землю, своє небо. (Доказом цього народні пісні і література всіх цих народів). І вони самі складають доказ цього, коли серед комуністичного бенкету поруч „Інтернаціоналу" починають співати народні гимни.

Яким-же робом, чорт побери, здобути ці народи з курних хат і перенести протягом одного дня до американських хмародерів, над якими не співає соловейко, де людина стає механічною запчиною і де існування стає тільки способом, як „забити життя?".

Скажім, що маємо два мільйони комуністів напханих доктринами, позбавлених серця і мізку, що є автоматами фордизму й американізації, для яких почування є тільки буржуазною недугою, а любов звичайним половим гоном; а все-ж лишається ще 150 мільонів, ціле людство, що живе і хоче жити, щоби плекати що-раз краще те, що ми маємо в собі найбільше вічного і найвжнішого.

Чи треба заборонити їм жити?

— Навпаки! — скажуть мені, нагадуючи радянську конституцію. — Ці народи рішають тепер самі про себе!

А я відповідаю: „Так, вони рішають самі про себе так само як середньовічні дівчата, яким вільно було кашляти досхочу, але коли не хотіли вийти замуж за чоловіка вибраного для них родичами, тоді їх зачиняли в манастирі.

Одного вечора я мав довгу розмову з інтелігентною селянкою (бесарабкою чи гречанкою, не хочу казати про неї точніше, бо можу ще причинитись до того, що її зашлють на Сибір). Ця жінка змалювала мені в найбільше зворушаючій формі стан, в якому опиняється мати на Радянщині, якої діти лишаються її дітьми все життя, а якими вона не може розпоряджати:

— Ми не є комуністками — каже вона до мене — бо, правду кажучи, ми не знаємо, що це значить. У нашім селі всі комуністи це інтриґанти. Вони „роблять політику" і більше нічого. Горе тому, хто не думає так само, як вони. Але ми, ми тримали з більшовиками від самого початку. Мій муж брав участь у горожанській війні, входив у склад першого „совєту" і помер від воєнних ран. А я — я лишилась тільки бідною матірю, що хоче виховати своїх дітей, хлопця й дівчинку, якнайчесніше. Ніхто з нас тут не є ворогом теперішнього режіму і не бере діяльної участи в політиці. І ніхто не має за це до нас ніяких претенсій. А все-ж нам відбирають усі засоби до життя. Чому? Чи тому, що я кажу своїм дітям не вписуватись до союзу „Комуністичної молоді"? Адже ці комсомольці ідучи по вулиці плюють на вікна батьківської хати, зневажають старших і цькують проти них більше, ніж роблять це старші люди. Чи це значить бути комуністом?".

Нехай читач знає, що такі документи, що можуть свідчити за або проти радянського режіму тільки рідко виступатимуть у моїй книжці. І вони не є нічим більше, як тільки формою, в якій я хотів висловити свої думки. Всупереч до моїх попередників, що ставились зі симпатією до радянського ладу, я не збираю документів „за" і „проти", на те, щоби здбайливо обставити їх „безсторонністю". Документ це — я. Я не знаю безсторонности. Я не кермую себе симпатією або антипатією, а тільки любовю або ненавистю.

Те, що я приношу тут це *пересвідчення*, що коштують мене дорого і що одного дня можуть коштувати мене життя. (І це було би справедливо: бо я звеличував у житті тільки те, що коштувало мене дорого). Коли нині, життя бє мене ударами, якими можна вбити людського гіпопотама, я ще більше привязуюсь до своєї любови й до своєї ненависти. З них родяться мої пересвідчення — доньки моєї віри в людей, яких люблю, яких ненавиджу і яким хотів би служити.

Нехай читачі пригадають собі, що приїхавши до Росії я дав кілька прочуханів еґоїстичній і розважливій наволочі огидливого Заходу. Ці прочухани, 16 місяців пізніше, поклав перед моїм носом французький амбасадор у Москві, коли я прийшов його прохати візи, а відтак з великою гідністю, нічого не домагаючись від мене — дозволив мені на поворот.

І я надалі звертаюсь із тими самими словами до іншої наволочі, що не жертвувала би ні одним волоском зі своєї голови, щоби спасти безглузде людство, однаке... Однаке, нині, я — переможений. Бо ті, в яких я вірив твердо як у камінь, щоб спертись на них є також наволочю, наволочю, що жертвувала би всім для спасення дорогої собі доктрини, розторощуючи на гамуз невинних.

Проти червоного терору.

Протест Т-ва Українських Письменників і Журналістів у Празі.

У Празі відбулися 6. II. перші сходини новоосновaного Т-ва Українських Письменників і Журналістів. На цих сходинах ухвалено отсі резолюції:

На Україні, в країні завойованій і окупованій, в країні неволі і рабства, визиску, насильства і смерти, в останні часи запанував нечуваний терор проти селян, робітників і трудової інтелігенції. Цими нещасними жертвами більшовицького божевілля переповнюються тюрми, їх висилають у найдальші місця півночі (як Соловки), Сибіру і т. д., розстрілюють за боротьбу з владою, яка в їх-же імени претендує ними правити. Під цей шал більшовицького безумства підводиться так зв. „нова політика Сталіна" чи „пятилітка", скерована проти українського селянства, робітництва і трудової інтелігенції, але в першу чергу проти українського хліборобства в імя нібито знищення т. зв. „кулаків", проти свободи совісти, проти т. зв. „спеців" і „саботажників". У дійсности на Україні все це скеровано проти національно-найсвідомішої частини селянства, робітництва й інтелігенції, що на своїм прапорі викинула гасло: український хліб, українська продукція, українські гроші, що збираються в нещасного люду, українське військо — все це для України!

Але в шалі терору найбільше загрожена українська наука, школа й культура загалом. Заарештовується і розстрілюється мозок українського народу, його найсвідоміша частина — інтелігенція, заарештовуються найактивніші члени Української Академії Наук, на плечах яких спочиває вся наукова праця (академики: С. Єфремов, А. Кримський, Холодний, Жарко), найсвідоміші й найактивніші професори вищих і середніх та народніх шкіл (О. Гермайзе, О. Дурдуківський, Чернявський, Ганцов, Міяковський, Левченко і багато інших), заарештовуються письменники й журналісти та визначні громадські діячі (Л. Старицька-Черняхівська, Ніковський, Чехівський) і т. д. і т. д.

Нищиться не лише свобода слова і друку, свобода совісти, свобода особи — ці елементарні вимоги людського життя, але навіть свобода думання: провокація, підозрівння й переслідування довели до нового розкладу й занепаду не лише суспільного життя, а навіть школу й родину. Цей найбрутальніший розклад суспільного і приватного життя привів до найжахливішого стану покори, рабства, вислугування один перед другим і повзання у ніг свого пана.

Ми українські письменники й журналісти на еміграції, усвідомивши той жахливий стан терору, переслідування і смерти, що кровавим маревом закриває всі найкращі здобутки української революції 1917—1918 рр., найвищі цінности української науки й культури, в імя свободи слова, друку й освіти, в імя прав людини, в імя соборного державного і незалежного життя та в імя найвищого і свобідного розвитку науки, письменства, журналістики й культури загалом, підносимо тут перед цілим культурним світом найрішучіший протест проти того насильства, яке панує над українським народом.

Богацький П. д-р (в. р.); Білецький Л. проф. (в. р.); Волохів Л. (в. р.); Гомзин Ш. д-р (в. р.); Битинський М. (в. р.); Гаєвський Ю. (в. р.); Григоріїв М. (в. р.); Григоріїв Н. (в. р.); Довгаль С. (в. р.); Животко Арк. (в. р.); Залевський Б., інж. (в. р.); Заєць В. (в. р.); Кобилянський Л., д-р (в. р.); Косторів Л. (в. р.); Лоський К., проф. (в. р.); Мазуренко Г. (в. р.); Любинецький, проф. (в. р.); Монюк Т. (в. р.); Обідний М. (в. р.); Орелецький В. (в. р.); Омельченко Гр. (в. р.); Омельченко М. (в. р.); Павлічук М. (в. р.); Рудик Я. (в. р.); Русова С., проф. (в. р.); Січинський Б., проф. (в.р.); Самчук У. (в.р.); Теняко П. д-р (в.р.); Федорів С. д-р (в. р.); Черкасенко С. (в. р.); Чернова О. (в. р.); Шаповал О. (в. р.); Шаповал М. д-р (в. р.).

Заява довіря для Тардіє.

Дня 5. березня прем. Тардіє в присутности 450 послів і переповнених трибун відчитав заяву уряду. Початок заяви лівиця приняла гаміром і криками „До димісії!" Тардіє з осміхом ждав аж опозиція успокоїться. Коли Тардіє скінчив відчитувати заяву, більшість центру та правиці оплескувала його. Тардіє зажадав негайної дискусії над інтерпеляцією в справі заг. політики уряду та складу кабінету. Коли соц. Фросар увійшов на трибуну, приятелі привитали його окликами, а на правиці вдарили в пульти. Предсідник перервав засідання.

Палата ухвалила заяву довіря для уряду Тардіє 316 голосами проти 263.

Тайна рада польського кабінету.

У президії ради міністрів відбулася 5. березня кабінетна рада при участи марш. Пілсудського. Кажуть, що радили над реформою конституції. Інші впевняють, що кабінетна рада крім конст. справ устійнила відношення уряду до сойму. Сподіються, що прем. Бартель у конституційній комісії виявить становище уряду до проекту зміни конституції.

Не хочуть зізнавати в справі подій з 31. жовтня.

Дня 5. березня на засіданні комісії для розгляду подій у соймі 31. жовтня переслухали під присягою 10 свідків і керовника почт. уряду в соймі. Посли Коц і Полякевич листом повідомили голову комісії Четвертинського, що згідно з ухвалою ББ. признають склад комісії односторонним і не будуть зізнавати. На попол. засіданні розглядали справу покликання нових свідків і ухвалили постанови в справі дальших праць комісії.

Криваві комуністичні заворушення в Бидґощі.

У Бидґощі прийшло до комуністичних заворушень. Підчас сутички з поліцією й демонстрантами були тяжко ранені 1 жінка і 1 робітник а 6 осіб поважно контужених. Комуністи заповідають дальші демонстрації, в Кор. Гуті, Свентохловицях і Гайдуках розліпили афіші, що взивають безробітних до участи в четвергових демонстраціях, які мають бути „переглядом рев. сил у Польщі".

Страшна повінь у південній Франції.

Повінь у півд. Франції зростає скоро. Вода перервала греблю та залила місто Монтобан (гол. м. деп. Парн). У воді згинуло сто людей. Около 60 людей на крівлях домів жде рятунку. Підчас рятування потопаючих згинув один старшина і 6 вояків. У Моасаку завалилося сто домів, у Вілмюрі 130 домів. Департамент Тарн е Гарон відрізаний від світа. Уряд зажадає від парляменту дод. кредитів на рятункову акцію 200 міл. фр.

З постійної хроніки.

„Комуніст" повідомляє, що в Києві розстріляно селян Приходька і Гута за аґітацію в користь українських самостійників. В Луганську засуджено на смерть 12 селян за вбивство комуніста Белевського.

Німецький міністр внутрішн. справ уступив.

З Берліна пишуть, що міністр внутрішніх справ Німеччини Ґжесінський подався до димісії. Причиною цього кроку була недуга міністра та його сталі конфлікти із табором соціял-демократів. Уступлення цього міністра буде новою причиною до повної димісії теперішнього кабінету.

В Трансйорданії неспокійно.

З Єрусалиму пишуть, що ватаги вагабітів нападають на військові відділи в Трансйорданії, де вбито 10 осіб. Уряд вислав окреме військо для ліквідації заворушень.

Пятнистий тиф у СРСР.

„Правда" пише, що в СРСР. занотовано майже 3 мілiони випадків занедужань на плямистий тиф.

Підкреслюється, що головною причиною епідемії є крайно негиґієнічний стан радянських міст і брак лічниць та лікарів.

Два уряди в Китаю.

З Шангаю повідомляють, що в Пекіні твориться новий китайський уряд, який протиставить себе урядові в Нанкіну.

Новий уряд називається урядом „ревізіоністів". Він стремить визволитись від впливів комунізму і обєднати весь Китай в одну адміністративну одиницю.

Жіноча партія в Німеччині.

„Н. В. Журналь" містить статтю свого кореспондента Кербера, як вислід розмови із одною з організаторок феміністичного руху в Німеччині, Катерини ф. Огайм - Кардорфової. Ця організаторка заявила, що жіночі організації в Німеччині стремлять утворити окрему жіночу партію. Ця партія малаб служити для зближення всіх партій німецького народу і як обєднуючий чинник ослабити партійну боротьбу, й тим чином зміцнити почуття єдности всего німецького народу.

Жіноча партія домагалась би перетворити Німеччину на зразок Анґлії і завести систему двох палат. Дальшим завданням цеї партії було б виховання німецької молоді в релігійнім дусі, охорона приватної власности і реформа подружа в дусі урівноправнення жінок і чоловіків. Це урівноправнення малоб заістнувати і в політичнім житті.

Катерина ф. Огайм Кардорфова переконана, що в руках жінки лежить вся справа домашнього виховання, вся консумція господарських і промислових виробів і тому жіноча партія є конечно потрібна, бо тільки жінки зорганізовані зможуть уздоровити громадське життя.

Чого домагається Ґанді.

Райтерове Бюро довідується, що Ґанді в ультіматі обвинувачує британське правління в Індії та висловлює бажання — коли це лише буде можливе — дійти до компромісу з віцекоролем Індії. Ультімат ставить речинець відповіди на 11. березня.

Поїзд розбив автобус.

Дня 5. березня особовий поїзд наїхав біля Плонська на автобус, що їхав із Лави до Варшави. Автобус розторощений зовсім кинуло у рів. Двох подорожніх згинуло на місці, 5 було ранених, а кільканацять контужених. Наслідком ударення вискочив зі шин баґажовий вагон, при чому було легко ранених 2 залізничників.

НОВИНКИ

— **Дешеві книжки** (від 25 до 60% знижки). Протягом місяця березня продають по знижених цінах великий вибір книжок **Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка і Канцелярія Т-ва „Просвіта", Львів, Ринок 10.** Катальоґи висилають на бажання безплатно. 1530

— **Виставка українського килимкарства у Львові.** В пятницю дня 7. ц. м. в год. 12. в полудне відбудеться в салях Промислового Музею у Львові, святочне відкриття виставки найкращих зразків українського килимкарства, виконаних Спілкою „Гуцульське Мистецтво" в Косові. На відкриттю виголосить м. ін. ред. **Микола Голубець** реферат про історію й розвиток орнаментики українського килимкарства, ілюстрований експонатами виставки. Виставка тріватиме до 16. ц. м. включно. Вступ 25 сотиків від особи. Трівкою памяткою виставка остане гарно ілюстрований катальоґ, попереджений передмовою ред. М. Голубця.

— **Наша пісня на чужині.** В італійськім „Іль Месаджеро" з 1. ц. м. і французькім деннику „Італія" з цього-ж дня, що виходить у Римі, находимо замітку про вокальний міжнародній концерт, улаштований організацією фонду „Ернеста Бессо". На цьому концерті виступив також наш римський дописувач п. Е. Онацький, що „відспівав добрим і приємним баритоном українські пісні італійською і французькою мовою".

— **Заразливі недуги в повітах Львів і Городок Ягайлонський.** Міський виділ здоровля у Львові подає до прилюдного відома, що в останніх тижнях стверджено заразл. недуги в громадах: дифтерія: Чижики, Замарстинів, Мала Сигнівка, Лисиничі, Клепарів, Збоїська, Мала Солонка, всі громади львівського повіту; шкарлятина: в Добрянах, Замарстинові, Знесінню; черевний тиф: в Горбачах (пов. Львів); кір: у львівськім повіті в Добрянах і Замарстинові; (у пов. Городок Ягайл.) у Великополі. Міський виділ здоровля перестерігає населення, щоби воно не зустрічалось з особами із громад, де є заразливі недуги та не купувало жадних товарів із цих громад, бо тим способом переноситься недуга. Молока, купленого в заражених селах, можна вживати тільки переваpеного.

— **Вбивство купця.** Дня 5. березня при вул. Казимирівській жид Барах убив із револьвера купця Вішінґа, власника блаватної крамниці в пасажі Фелерів. Барах був шурином Вішінґа і спільником крамниці. Свого брата Арона Барах ранив, коли цей хотів вирвати йому револьвер. Поліція арештувала Бараха. Він зізнав, що Вішінґи обходилися з ним зле та побили його кільканацять разів.

— **Обманці переодягнені за коминарів.** Корпорація концесіонованих коминарських майстрів у Львові запримітила, що по Львові блукають обманці, які переодягаються за коминарів, відвідують помешкання, підглядають мешканців та часто обкрадають їх, або вимaнюють платню згори за невиконані роботи коминарські. Щоби не допустити до поширення цеї спекуляції обманців, згадана корпорація видa-

за всім концесіонованим коминарським робітникам та учням окремі леґітимації із печаткою корпорації та підписами керівника корпорації. Мешканці м. Львова у власнім інтересі повинні вимагати цих леґітимацій, як тільки в їх домі зголоситься коминар, щоби при помочі леґітимації стверадити чи мається до діла з кваліфікованим коминарем чи обманцем

— Ксантипа у Львові. Іван Голойко із вул. Кентшинського ч. 11. поскаржився поліції, що його жінка Влодзя обливає його бідну голову окропом, кидається на нього з ножем і засипає його горючим вугіллям, а навіть грозить йому смертю. Новітній Сократ більше нервовий, як грецький фільософ і казав жінку замкнути до арешту, а сам старається про розвід із нею.

— Мосяж замість золота. При вул Сапіги двох обманців продавало мосяжні перстені замість золотих і між іншим вдалося їм обманути Авґустина Пекла, який заплатив 80 золотих за перстені, що не варта й одного золотого. Остерігаємо перед обманцями тому, що від кількох літ у Львові багато осіб упало їх жертвою.

— Доляри ліпші як жінка. Михайло Дриль із вул. Куркової ч. 13. обіцяв своїй нареченій, Марії Дзічик, оженитись з нею, якщо вона позичить йому 150 долярів. Наївна дівчина позичила 150 дол., а хитрий наречений покинув її, ще й жартував, що доляри ліпші як жінка. Цею справою зацікавилась поліція й арештувала Михайла Дриля за надто матеріялістичне трактування любовних справ.

—Майор В. Рильський перед судом. Перед судом у Перемишлі розпочалася розправа проти майора польської армії В. Рильського, обвинуваченого в убивстві своєї жінки. Цю справу розглядав суд у Золочеві, після чого обвинуваченого віддано компетенції суду в Перемишлі. Майор Рильський не признається до вини, хоч суд має дуже поважні докази, що обвинувачений справді був убивником своєї жінки. Жінка Рильського Стефанія з Джевицьких-Ясінська, власниця дібр у Золочівщині, була найдена в Петричах із простріленою головою. Поліція зі Скваряви переслухавши майора Рильського впала на підозріння, що це він убив жінку, хоч сам Рильський зізнавав, що жінка скінчила життя самовбивством. Свідки бачили майора Рильського на проґульці в парку пару годин перед трагічним випадком, хоч обвинувачений твердить, що того дня не виходив з дому. Тепер ця трагедія з дня 2. жовтня 1927 р. буде нарешті вияснена в суді.

— Прикре розчарування жениха. У французькім місті Рошфорі один старшина залюбився в дочці лікаря і хотів з нею женитись. Дівчина не хотіла вийти за нього заміж, але батько примусив її йти до шлюбу тому, що жених був багатий. Молода дівчина присилувана батьком пішла до шлюбу, але ставши перед престолом, таки надумалась і на питання священика, чи вона добровільно вступає в стан супружеський, молода відповіла: „Ні, мене присилували і я не хочу брати шлюбу". Шлюб перервано і жених вернув до дому без жінки.

— Людська забудькуватість. Навіть зрівноважені флеґматичні анґлійці бувають розсіяні і забудькуваті, що доказує хочби ось який факт: На днях льондонська дирекція південних залізничих ліній улаштувала ліцитацію річей найдених у залізничих возах та почекальнях, цебто забутих пасажирами. На цій ліцитації продано цілі тисячі рукавичок, портфелів, 200 ножок, 170 папіросниць, 35 рурок для руркування дамських фризур, 128 бритв, 150 гребенів, 70 палиць, 10 накривал, 40 пар кальошів, 2? перстенів, 15 брансолетів, 150 окулярів, цілі сотні пенсне і кількадесять фотоґрафічних апаратів.

— З карнавалових пригод. У французькім місті Анберсі підчас маскового балю скоївся трагічний випадок: Балькон, на якому містилась музика, завалився тому, що на цьому бальконі натовпилось забагато осіб. Підчас забави, балькон із страшним тріскотом упав на підлогу, а з ним багато осіб з публики та 30 музикантів. Чотирьох музикантів було тяжко ранених, а багато осіб було поранених лекше.

— Королева на жебрах. Париська поліція викрила, що на вулицях Парижа жебрає бувша сербська королева Наталія Обреновиче, жінка покійного короля Мілана. Тому 27 літ вона була свідком в Білгороді, як сербські русофіли убили її сина, короля Олександра і його жінку Машінову, яких трупи викинули через вікно на вулицю, і рубали ще трупи шаблями.

— Артисти-співаки в голосних фільмах. Радіо зачинає загарбувати артистів-співаків. Тому кілька літ Ґреґем Мекнамі покинув оперу і пішов на радіового заповідача за чверть міл. долярів річно. Тепер-же зачинають артисти-співаки іти грати для звукових фільм. От баритон Метрополітен Опери з Ню Йорку, Лоренс Тиббетт, відіграв свою першу звуково-фільмову ролю у фільмовій опері Роґ Сонґ (Пісня волоцюги), яку перероблено з опери мадярського письменника Фер Леґара п. з. Циганська Любов. Разом з Тибеттом грає недавня сценічна артистка Кетрін Дейл Овен. Вона грає другий раз для фільмової песи, але відразу вибилась до ряду перших артисток. Цю оперетку стали вже виставляти в театрі Астор в Ню Йорку. Другий артист-співак, що появився у фільмовій песі, ще тенор Джан Мек Кормек. Песа ще не готова. Він буде в ній співати 10 ріжних творів. За ними підуть інші. Може й оперові співачки Меріон Толлі та Ґаллі Курчі, яка щойно покинула оперу.

— Скільки є на світі комах? Зоольоґія виказує, що між усіми тваринами є 80 відсотків комах. Проф. Гандлішер обчислив 1925 р., що на нашій землі є 470.000 ріжних комах. Мотилів є біля 1000 тисяч ріжних пород.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5. березня н. р.: за масло експортове солене й несолене пріма по 5·30 зол. за кільоґрам; за літру молока 0·34 зол. за літру сметани 1·50 зол.; за копу яєць —·— зол.

Поміч політ. вязням.

Звідомлення Українського Добродійного Комітету у Львові за 1929 р.

Допомогою українським політичним вязням займався від року 1918 Комітет Допомоги Українським Політичним Вязням, який був в початку секцією Українського Горожанського Комітету, а після розвязання того Комітету працював як окрема самостійна орґанізація. Дня 20. березня 1929 року Городське Староство у Львові повідомило голову Комітету Допомоги Політичним Вязням д-ра Степана Федака, що з тим днем розвязує Комітет. За причину розвязання подано те, що в часі панахиди по бл. п. О. Бассарабовій кілька студенток переводило без дозволу адміністраційної влади збірку на цілі Комітету Допомоги Політичним Вязням. Проти того рішення Городського Староства вніс д-р Степан Федак рекурс до Воєвідського Уряду у Львові. В тому рекурсі стверджено, що ані Комітет, ані ніхто з його відповідальних керовників не доручав тим студенткам переводити збірки, не видавав збіркових лист ані уповноважнень та що дотичні студентки переводили збірку з власного почину і тому Комітет не може нести за це відповідальности. Воєвідський Уряд відкинув рекурс і затвердив рішення Городського Староства.

Аби не полишати політичних вязнів без опіки, виготовлено статути Українського Добродійного Товариства, яке поставило собі ширші завдання, а саме зорґанізувати допомогу всім тим, які не з власної вини попали в таке положення, що потребують громадської допомоги, як бездомним дітям, безробітним, незасібним, які опинилися в лікарнях без средств, а також тим, які опинилися в тюрмі під замітом поповнення вчинків з ідейних мотивів, а не для власної користи. Статут предложено властям до затвердження, а тимчасово з членів-оснувателів зорґанізувався Український Добродійний Комітет, який у першу чергу переняв опіку над українськими політичними вязнями.

На удержанні УДК. було постійно пересічно понад 100 політичних вязнів. Найбільше число вязнів було постійно у Львові, де перебуває в тюрмі завсіди 30 до 50 політичних вязнів. Переважно це так звані слідчі вязні. Під теперішню пору перебуває у львівській тюрмі 32 вязнів. Більшість з них — це арештовані у звязку з відомими бомбовими атентатами на „Східні Торги" у Львові у вересні 1929 року. Слідство їх на укінченні і розправа проти них відбудеться в початком літа 1930 року. Із засуджених перебуває у львівській тюрмі під теперішню пору лише Роман Мицик, засуджений за експропріяційний напад на почтаря на 7 років тюрми. Поза Львовом більше число наших вязнів перебуває в тюрмі Равіч на Познанщині, де тепер є 15 вязнів, а між ними Василь Атаманчук та Іван Вербицький, з котрих перший засуджений на 10, а другий на 15 років тюрми. У Вісничі коло Кракова перебуває тепер 8 наших політ. вязнів. Це головно засуджені в процесі за експропріяційні напади на почту біля Калуша і Долини (Біґун і тов.). Інші розділені меншими групами по тюрмах у Дрогобичі, Коронові, Св. Крижу, Білостоці, Любліні, Луцьку і Рівному.

Ті вязні, котрі перебувають у тюрмі у Львові, одержують від нашого Комітету щоденно харчі (сніданя, обід), чай, цукор і тютюн. Позальвівські вязні одержують допомогу в грошах, пересічно по 30 зол. місячно. Всі вязні як у Львові, так і в тюрмах поза Львовом одержують від Комітету книжки і часописи. Хворі вязні одержують лікарства.

Всі вязні крім тої звичайної допомоги одержують кілька разів до року (Різдвяні Свята, Великодні Свята, св. Николая і т. п.) окремі харчеві посилки. В міру засобів і конечної потреби дає наш Комітет окремим вязням також допомогу на одяг, біля чи обуву.

Звільнені з тюрми вязні одержують допомогу на кошти дороги, а на випадок необхідности зворотні позички на час, доки не підшукають собі заняття.

На просьбу нашого Комітету відвідали всі позальвівські тюрми, в яких перебувають наші політичні вязні, українські священики-посли, котрі заспокоювали релігійні потреби вязнів та при цій нагоді мали спромогу безпосередньо стрінутися зі всіми вязнями й особисто провірити їх положення та довідатися про відносини, серед яких вони живуть і про їхні потреби та побажання. Всі ці відомости були важними вказівками для праці Українського Добродійного Комітету.

Відношення тюремної адміністрації до Комітету було на загал поправне і перешкод наш Комітет з тої сторони не мав. У минулому році не було також значніших конфліктів між нашими вязнями й тюремними властями.

Найтяжчі умовини мали вязні, які перебувають у тюрмах на Св. Крижу та у Вронках, тому, що тамошні тюрми взагалі належать до найтяжчих тюрем у Польщі і санітарні відносини у тих тюрмах дуже невідрадні. В тих тюрмах завсіди було найбільше смертних випадків серед вязнів.

Наш Комітет не дає допомоги вязням, арештованим під замітом приналежности до комуністичної партії, тому, що ті вязні від допомоги нашого Комітету відмовляються і ними опікується окремий „Робітничий Комітет", зорґанізований професійними спілками.

До завдань нашого Комітету не належить також оплачування адвокатів, які боронили чи будуть боронити політичних вязнів. І на будуче УДКомітет не буде покривати того роду видатків, обмежуючи свою працю виключно до гуманітарної ділянки, себто до допомоги в харчах, одягу, ліках, книжках та часописах.

У львівській тюрмі мали вязні право покористуватися додатковим опалом келій. Кошти того додаткового опалу покривав Комітет.

Постійні більші жертви на допомогу політичним вязням складали: Обєднання Українських Орґанізацій у Злучених Державах Америки, відділи „Оборони України" та відділи „Українського Робітничого Союзу" в Скрентоні, Па.

Рахунковий звіт за минулий рік представляється так:

ПРИХОДИ (за час від 20. березня 1929 до 31. грудня 1929 року):

Готівка дня 20. III. 1929 р.	зол.	3.104·50
Жертви з краю	„	7.192·33
Жертви з Америки	„	5.092·82
Звороти позичок (уділених перед 20. III)	„	110·00
Разом	зол.	15.499·65

ВИДАТКИ (за час від 20. березня до 31. грудня 1929 р.).

Харчі	зол.	6.725·61
Допомога в грошах	„	2.707·58
Додатковий опал („Бриґідки")	„	208·91
Книжки і часописи	„	296·76
Тютюн	„	56·79
Ліки	„	58·45
Одяг	„	149·25
Інвентар (начиння, ідунки і т. п.)	„	62·10
Ріжні дрібні видатки	„	845·81
Адміністрація (кошти завідування)	„	1.722·60
Зворотні позички	„	0·00
Разом	зол.	13.377·86

ПРИХОДИ	зол.	15·499·65
ВИДАТКИ	„	13.377·86
Готівка в дни 31 XII.	зол.	2·121·79

За Український Добродійний Комітет:

Д-р Степан Федак, вр. голова. *М. Матчак*, вр. секретар.

Софія Трач, вр. діловодчик.

Немаловажна справа.

(Стаття надіслана).

Одним з найважніших новочасних засобів пропаґанди є безперечно фільма. І всі, що можуть, уживають фільми до поширювання своїх ідей, цеї фільми, що так всеціло опанувала міста всього світа.

Чорносотенна московська еміґрація знає теж про цей засіб. Багато московських еміґрантів працює в характері режісерів по ріжних фільмових фабриках і „фабрикують" там ріжні „російські" фільми. Та нехай-би там, колиб вони при тому — зовсім незамітно, але послідовно — не викривлювали і нашої української історії і не малювали її на свій трицвітний колір. Є очевидно й режісери-чужинці, що роблять чудасії, а, то й посміховище з нашої історії — тільки з дурноти.

В останніх тижнях появилася на східногалицьких екранах фільма під голосним нагoловком: „Волґа, Волґа". Думаєш — московська фільма. Стєнка Разін і т. д. Треба подивитися

— Не підозріваючи сорому, що за хвилю вкриє твоє лице, йдеш у найкращім настрою. — І ось: Волга? — Ні! Це Дніпро, Київ, — мало того: Запороже, Пороги, Лиман і Чорне — українське море. А замісць Стенки Разіна — козацький отаман Сумний! Відмова послуху цареві, похід на турецькі краї, погром, поворот і т. д. Бачиш кількох козаків — решта москалі в рос. рубашках! Дивляться на це мешканці міст, що може дещо в останніх 20 роках чули про Україну, про Запороже і т. д. і думають собі: Це тільки воєнна хуртовина видвигнула якесь інше Дніпро чи Київ — не російське!

Одначе мало того, читачу! Виїжджають козаки на Чорне Море (оголошена була ілюстрація хору — думаєш: певно почуємо пісню: Засвистали козаченьки... Та враз чуєш пісню: „Волга — мать родная", а потім багато інших московських пісень — з уст ніби тих козаків. Дійсно: Малороссія! Питаєш, хто це співає? (Думаєш: певно рос. еміґранти). Та ні! Це таки наші люди, під проводом знаного і досить доброго галицького диріґента! Цілу фільму з життя українських запорожських козаків ілюстрували рос. піснями! Певна річ, що без розмислу, а з безглуздя! Але й певна річ, що таке безглуздя чи жажда марного заробітку приносять нам тільки шкоду.

Слід на це звернути увагу нашим містам, а при приниманні участи у фільм. продукціях, слідби нашим хорам добре познайомитися зі змістом і тенденцією фільми, спеціяльно ж тих фільм, які загачують за нашу історію! — А громадянство повинно заняти відповідне становище супроти таких власників кін, що висвітлюють у наших містах фільми, — які фальшують наше славне, хоч і сумне минуле.

Гість.

З судової салі.

Розправа проти гімн. учнів з Бережан.

В дні 10. листопада 1929 р. вибито в Бережанах у мешканнях деяких громадян-українців шиби. Прокуратура при окр. карнім суді у Бережанах виготовила акт обвинувачення проти пятьох гімн. учнів у Бережанах, а саме: Теодора Якимця, Мих. Шмуґовського, Степана Бориса, Володимира Душника та Василя Галія за злочин ушкодження чужої власности з §. 85 б. к. з., а крім цього проти обв. Т. Якимця за проступок клевети з §. 487 к. з. Суд І. інстанції після переведення розправи звільнив обвинувачених, одначе прокуратор вніс проти увільняючого вироку відклик до Апеляційного Суду у Львові, домагаючися засуду обвинувачених. Дня 27. лютого 1930 р. відбулася перед Апеляційним Судом у Львові розправа, на якій переслухано додатково зісланих свідків, покликаних в апеляції. Після промов прокуратора та оборонців: д-ра Марітчака, д-ра Західного і д-ра Старосольського, Апеляційний Суд відкинув апеляцію прокуратора та затвердив вирок суду І. інстанції, увільняючи остаточно обвинувачених від вини і кари.

Розправа за намагане вбивство.

В дні 25. лютого 1930 р. відбулася перед окружним карним судом у Львові як трибуналом суддів присяглих розправа проти Івана Бурака і Дамяна Поповича, обох рільників з Миклашева коло Львова, обвинувачених у злочині намаганого вбивства згл. співучасти в намаганім убивстві жінки громадського асесора Марії Моравської. На основі акту обвинувачення Іван Бурак мав стрілити в ночі з дня 10. на 11. вересня 1929 р. з револьвера до вікна мешкання Моравських у напрямі ліжка, на якім спала Моравська, а при цьому мав бути йому помічний Дамян Попович. Одночасно Іван Бурак був обвинувачений у злочині клевети з тої причини, що вніс карне донесення проти Михайла Моравського за намірене вбиття його жінки. Після переведення розправи присяглі судді заперечили питання щодо вини обох обвинувачених в напрямі намаганого вбивства, а потвердили питання щодо злочину клевети дотично обвинуваченого Івана Бурака. На основі того трибунал видав вирок, яким Івана Бурака засуджено на 8 місяців тяжкої вязниці, а Дамяна Поповича звільнено від вини і кари. Обвинуваченого Дамяна Поповича боронив адв. д-р Марітчак.

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА. (Свято спільної просфори). Заходом читальні „Просвіти" і філії „Союзу Українок" у Теребовлі відбулося дня 2. лютого ц. р. свято спільної просфорки. До спільного стола засіло понад 120 осіб, а взірцевий порядок і смачно приладжена вечера була вислідом праці членкинь „С. У." О. декан Мохнацький, як парох міста Теребовлі, відкрив святочну вечеру гарною промовою, згадавши незабутніх борців за волю України та обійшов з просфоркою і бажаннями всі столи, застелені біленькою скатертю. Голова читальні, проф. Чайківський, завзивав до тіснішої міщанської організації. О. Кузьма підчеркнув значіння наших міст і візвав присутніх, щоб памятали завсіди про борців і мучеників за волю України. П-ні Богачевська, як повітова організаторка теребовельського жіноцтва, виказуючи значіння жінки і її благодатний вплив на суспільні відносини, підчеркнула з признанням велику гармонійність у взаємовідносинах, серед яких приходиться працювати теребовельському жіноцтву. Д-р Заплітний, як голова Повітового Комітету УНДО, на примірах культурних народів виказав значіння солідної праці. П-і Мохнацька, як голова філії „Союзу Українок", теплими словами дякувала зібраним гостям за участь і членкиням за їх труди. Від міщанства промовляли п. Романишин і п. Приступа. Перший у довшій промові виказував розвій читальняного життя в Теребовлі і згадав тих, що заслужилися для її будови. П. Павло Приступа висказав гаряче побажання, щоб філія „Союзу Українок" витворила в Теребовлі між усіми нами одну думку й одно спільне всім нам змагання. Гучними оплесками і китицею цвітів привитали присутні виступ молоденької декляматорки п. Саківної, яка віддеклямувала „Заповіт засланих" Василя Мови і „Contra spem spero" Лесі Українки. Підчас кожної промови панувала глибока мовчанка. Дута орхестра під проводом диріґента п. Козака грала між промовами ріжні пісні. По вечері було кілька національних танців, закінчених чудесною коломийкою, а відтак слідували товариські забави і ріжні хороводи з піснями. В милім настрою вертали присутні домів, маючи в серці незатерте враження з того спільного свята.

Один з присутніх.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Евгенія з Дібертів Ківерчук, еміґрантка з Великої України, померла по короткій і тяжкій недузі в шпиталі у Каліші. Покійна від 1920 р. проживала в калішському таборі для еміґрантів і утримувалася з праці рук, вишиваючи та гаптуючи прегарні річи в українському, переважно полтавському стилі. Осиротила сина, Юрка, ученика І. кл. української гімназії (філії) у Львові. Похорони відбулися в Каліші в понеділок, дня 24. лютого 1930. Вічна Їй Память!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 6. березня, год. 7·30 вечором „Жайворонок".

Пятниця, 7. березня, година 7·30 веч. „Барон циганів".

Малий Міський Театр:

Четвер, 6. березня, год. 7·30 вечором „Свято кіс".

Пятниця, 7. березня, година 7·30 веч. „Свято кіс".

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Четвер 6. і пятниця 7. „Як жінка чогось забажає". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Крилата фльота" (з Рамон Новарон).

КАСІНО: Шахівниця сердець.

КОЛЬОСЕЙ: Геройська стежа. Штукарі.

ЛЕВ: Голосово-звукова фільма. Гальки (Монюшка).

МАРУСЕНЬКА: Пісня про отамана: Волга, Волга.

ОАЗА: Екзотична любка (Клара Бов).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Мельодія сердець" (Віллі Фріч, Діта Парльо, циганські пісні Янчі Бальоґа).

ПАН: Дзвонар із Нотр Дам.

ПАСАЖ: Останні Тарзанові пригоди. Ґонзотів тиждень, вк. комедія.

ПРОМІНЬ: Батьку!

СІМЛЕВЕ: Вуличний метелик (Анна Мей Вонг).

ФАТАМОРГАНА: Спортовець із любови (Бастер Кітон). Любов у природі.

ХИМЕРА: Пат і Паташон як газетярі.

УТІХА: Дике кохання (Дольорес дель Ріо).

Програма радіо.

ЛЬВІВ, четвер 6. березня. 17·45 Пополудневий концерт (із Кракова), 18·45 Всячина й концерт грамофонових плит. Оперова музика, 19·58 Сиґнал часу, 20·15 „Їх двоє" (фейлєтон, із споминів Кірії-Склодовської з Варшави), 20·30 Вечірній концерт (із Варшави), 21·30 Авдиція п. з. „Трістан і Ізольда" (з Варшави), 22·15 Комунікати з Варшави.

Пятниця 7. III. 1930.

Варшава (1411,7) 17·45 Концерт мандоліністів. **Краків** (312,8) 16·25 Концерт грамофонових плит. **Гельсінґфорс** (221) 19·30 Концерт радіоорхестри. **Ляйпціґ** (259) 16·30 Музика XVIII віку. **Льондон** (356,3) 16·45 Концерт для шкіл. **Берлін** (418) 20·00 Популярний концерт. **Стокгольм** (436) 18·35 Музика з Ґетеборґу. **Рим** (441) 17·35 Концерт. **Брюссель** (509) 18·00 Радіотріо. **Відень** (516,3) 16·30 Камеральна музика. **Будапешт** (550) 19·40 Вечір Моцарта. **Ленінґрад** (1000) 16·30 Концерт. **Харків** (1304) 19·00 Народні пісні ріжних народів. **Париж** (1725) 21·45 Чеський вечір.

Субота 8. III. 1930.

Варшава (1411,7) 20·30 Вечірній концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 17·30 Ретіталь флетиста Орляндa. **Ляйпціґ** (259) 19·00 Концерт творів Ґавзбера. **Льондон** (356,3) 19·45 Сонати Бетовена (грає Ісае). **Стокгольм** (436) 19·00 Популярний концерт. **Ляйненберг** (473) 20·00 Веселий вечір. **Прага** (487) 16·30 Концерт Мельоді Бойс. **Мілано** (501) 19·15 Легка музика. **Брюссель** (509) 18·00 Радіотріо. **Відень** (516,3) 15·15 Джезбенд. **Мюнхен** (533) 16·30 Радіотріо. **Будапешт** (550) 17·00 Військова орхестра. **Москва** (825) 17·00 Концерт жіночих творів. **Ленінґрад** (1000) 15·40 Веселий концерт. **Харків** (1304) 18·00 Музичний вечір. **Париж** (1725) 21·45 „Орфей" Ґлюка.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Виділ Тов-а Вакаційних Осель уряджує дня 15. березня ц. р. в 6. год по пол. анкету в комнатах Марійського Т-ва у Львові (вул. Блахарська ч. 1), щоби порозумітися в справі обєднання та скоординування акції висилки дітей на село та наміченя головних напрямів виховання на оселях та таборах. — До участи в анкеті запрошує оцим Виділ усі Т-ва, що займаються висилкою дітей на село та людей, що цікавляться цією справою. — **Виділ Тов-а Вакаційних Осель.**

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1518 7—?

Болехів:

Четвер 6/III — Пан Твардовський.

Долина:

Пятниця 7/III Король в и тя.

Субота 8/III — Пейсах а ніч.

Неділя 9/III — Маруся Богуславка.

Д-р Іван Долинський — Ужгород зложив на Р. Ш., Інвалідів У. Г. А. і Т-во українських письменників і журналістів по ч. к. 50·—, на політичних вязнів ч. к. 100·—, Ольга Долинська — Ужгород, на коляду і дар Р. Ш. ч. к. 100·—.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ в найліпшої гторговельній знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1002 43

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриліянти і перли Домбровскі - Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 1195 9-?

ПОШУКУЮ від 1. квітня рутинованого конціпієнта з довшою провінціональною практикою в спірнім. Конечні референції й умови. Адвокат д-р Банах — Надвірна. 1562 2—2

АДВОКАТ Д-р МАРІТЧАК у Львові, Ринок ч. 15, прийме негайно мундантку (та), що вправно під диктатом пише на українській та латинській машині. — Зголошення від 17—19 год. 1568

ВИСИЛАЮ почтою гарні, вибірані гриби (найменше 5 кг.) по зол. 20·— 1 кг. — Сливки повила на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 16·— Волоські оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26·— Правдиву овечу бриндзю в 5 кг. фасках зол. 16. — Франко за післяплатою. Мендель Штункер, Косів к. Коломиї. 1382 9—10

СІЧИНСЬКИЙ-ЛЮДКЕВИЧ 200 патріотичних і народних пісень ч. І. фортепян, ч. ІІ. текст. Знижена ціна. За попереднім надісланням належности зол. 10·—, за почтовою посліплатою зол. 11·— доставляє книгарня Мар'яна Гасклера — Станиславів. 1520 4—6

ПОШУКУЄМО панни, яка вміло пише на машині по українськи й польськи. — Згол. Висилковий Дім, вул. Рутовського ч. 23 1570 1—1

КОСІВ: Хто хоче мати гарне, дешеве й вигідне мешкання на літнисько, нехай викінчить своїм коштом в дуже гарній, до полудня положеній, вілі одну або більше кімнат за відмешкання. — Ближчих інформацій уділяє Союз Українок в Косові 1569 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики** ординує від 8 10, від 14—18. в неділі і свята від 11—11. Гірське сонце. Вапофор. Діятерапія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні. **ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. і. п.** 826 Телефон 65—87.

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентґеном.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.